

Effektrapport Frii 2015

Org. nr. 802017-3517

PAGE 1 of (19)
DATE 2016-06-27
AUTHOR Krister Adolfsson

1. Vad vill er organisation uppnå?

Diakonia är en svensk trosbaserad biståndsorganisation, som grundades 1966. Huvudmän är de kristna samfunden Svenska Alliansmissionen och Equmeniakyrkan. Diakonia arbetar med långsiktigt utvecklingsbistånd, humanitära insatser och opinions- och påverkansarbete. Diakonia arbetar rättighetsbaserat tillsammans med omkring 400 lokalt och folkligt förankrade rörelser, trossamfund och organisationer, som exempelvis kvinno-, bonde-, urfolks- och människorättsorganisationer. Verksamheten bedrivs i mer än 30 länder runt om i världen.

Diakonias vision och övergripande mål är en rättvis, jämlik och hållbar värld som är fri från fattigdom, förtryck, ojämlikhet och våld. Diakonias vision, mission och övergripande mål är baserade på teologisk reflektion och respekt för de universella mänskliga rättigheterna. Kvinnor och barn utgör majoriteten av dem som lever under förtryck och i fattigdom och de är också en viktig kraft när det gäller att uppnå förändring. De utgör därför en prioriterad grupp i all Diakonias verksamhet.

Huvudteman i Diakonias verksamhet är mänskliga rättigheter, demokrati, jämställdhet, social och ekonomisk rättvisa, konflikt och rättvisa samt humanitära insatser och katastrofriskreducerande arbete. En annan viktig del i verksamheten handlar om opinionsbildning och påverkan. Politiska beslut i Sverige och i övriga Europa påverkar människor som lever i fattigdom runtom i världen.

Diakonias verksamhet styrs av en global strategi samt av region- och landstrategier. Strategierna grundar sig på analyser där centrala utmaningar, möjligheter och nyckelaktörer identifierats för en verksamhetsperiod. Insatserna utförs i landprogram. Diakonia ingår partnerskap med samarbetsorganisationer och samverkar med strategiska aktörer som kan bidra till hållbara förändringar. Diakonia bidrar med finansiellt stöd och stödjer organisationernas egna utveckling och resursmobilisering. Samarbetet handlar även om att vara dialogpartner och att skapa synergier mellan samarbetsorganisationer. Diakonia har utarbetat globala mål för att kunna följa upp och mäta dem på ett rimligt sätt. Målsättningen ska uppnås under strategiperioden, som är fem år, och ska på längre sikt bidra till uppfyllandet av Diakonias övergripande mål. Att alla människor ska leva ett värdigt liv är ett stort åtagande som kräver insatser på olika nivåer och över en lång tid. Det är därför Diakonia arbetar långsiktigt och i program som utgörs av organisationer som kompletterar varandra.

Här under följer en redovisning på de globala mål som Diakonia strävar emot. Temana går ofta in i varandra och integreras i programmen och resultaten.

HEAD OFFICE
ADDRESS P.O. Box 140 38
SE-167 14 Bromma
Sweden
VISIT Gustavslundsvägen 18
Alviks Torg
PHONE +46 (0)8 453 69 00
FAX +46 (0)8 453 69 29
diakonia.se

Mänskliga rättigheter:

- Stöd till MR-försvare
- Uppfylla kvinnors rättigheter
- Uppfylla åtaganden om mänskliga rättigheter

Arbetet med mänskliga rättigheter är en grundpelare i ett demokratiskt samhälle och centralt i all Diakonias verksamhet. I en multipolär värld förhandlar länder på den globala arenan på basis av sina egna intressen, vilket tenderar att påverka de mänskliga rättigheterna negativt. Det verkar vara lättare för regeringar att godkänna lagar och skriva på resolutioner än att uppfylla åtaganden. Diakonia och samarbetsorganisationerna arbetar för att skapa motvikt till detta och främja ett inkluderande, diversifierat och starkt civilt samhälle som kan kräva och bevaka att mänskliga rättigheter och rättstatsprincipen uppfylls.

Demokrati:

- Demokratisk kultur
- Kvinnors politiska deltagande
- God förvaltning
- Gynnsam miljö för civila samhället

Diakonia arbetar för att stärka demokratin i syfte att öka det politiska deltagandet av kvinnor och andra grupper i samhället som på något sätt diskrimineras. Demokratiarbetet innefattar även att motverka den negativa trenden att minska civilsamhällets utrymme och att främja demokratisk kultur och god förvaltning, till exempel genom att stödja fria och rättvisa valprocesser.

Jämställdhet:

- Bekämpa könsrelaterat våld
- Sexuella och reproduktiva rättigheter
- Män och pojkars deltagande för jämställdhet
- Lesbiskas, homosexuellas, bisexuellas, transpersoners och intersexuellas rättigheter

Arbetet med att uppnå jämställdhet utmanar dominerande patriarkala och ojämlika maktrelationer mellan kvinnor och män. Arbetet med jämställdhet måste också ta hänsyn till maktrelationer mellan och inom grupper som definieras av till exempel ålder, klass, funktionshinder och etnicitet.

Social och ekonomisk rättvisa:

- Rättvis fördelning av välstånd och tillgång till naturresurser
- Anständigt arbete och rättvis inkomst
- Ekonomisk egenmakt för kvinnor
- Hållbar utveckling och klimaträttvisa

Arbetet med social och ekonomisk rättvisa omfattar alla insatser för att på ett hållbart sätt förbättra de ekonomiska villkoren för rättighetsbärare genom att ändra orättvisa sociala, politiska, kulturella och ekonomiska strukturer. Det är viktigt att samarbeta med människor, beslutsfattare och företag för att minska den ekonomiska klyftan mellan kvinnor och män, rika och fattiga, både mellan och inom länder.

Konflikt och rättvisa:

- Skydd i väpnade konflikter
- Fredsbyggande
- Kvinnor, fred och säkerhet
- Konsekvent politik för fred

Temaområdet konflikt och rättvisa fokuserar på väpnade konflikter, men begränsas inte till enbart de våldsamma stadierna i en konflikt. Det innefattar även de konflikter som riskerar att bli en väpnad konflikt samt efterkrigsperioder. Diakonia verkar för att alla aktörer ska ta ansvar för sin inverkan på konflikter, att respektera internationell humanitär rätt samt vara konsekvent i sitt stöd för fred och fredsbyggande. Stort fokus ligger också på kvinnors och mäns deltagande i processerna.

Humanitära insatser och katastrofriskförebyggande arbete:

- Beredskap, katastrofhjälp och återhämtning
- Katastrofriskhantering

Humanitära katastrofer som krig, naturkatastrofer och politisk turbulens, ökar i världen och leder till förödelse och driver miljontals människor på flykt.

Diakonia och samarbetsorganisationer finns på plats före, under och efter en humanitär kris inträffar och kan bidra till att rädda liv och egendom innan större aktörer finns på plats. Diakonia och samarbetsorganisationer strävar även mot att länka långsiktigt utvecklingsbistånd med humanitära insatser. Diakonias roll som humanitär aktör innebär också, när behov finns, att stödja samarbetsorganisationerna i att utveckla sin kapacitet.

2. I vilket organisatoriskt sammanhang verkar er organisation?

Diakonias årsmöte är högsta beslutande organ och fattar beslut om global policy, global strategi, inriktningsplan och övergripande budget för kommande år. Årsmötet utser också styrelseledamöter och generalsekreterare, fastställer årsbokslut och beslutar om styrelsens ansvarsfrihet. Styrelsen är ytterst ansvarig för Diakonias verksamhet. Generalsekreteraren är Diakonias högsta chef och svarar inför styrelsen. Generalsekreteraren företräder Diakonia i olika sammanhang och säkerställer att verksamheten följer fastställda riktlinjer och beslut.

Diakonias huvudkontor ligger i Stockholm. Personalen på huvudkontoret arbetar bland annat med insamling, folkbildning, information, opinionsbildning och administration. Här arbetar också de som har ansvar för specifika teman, metodutveckling och samordning av det internationella arbetet. Förändringsarbetet bedrivs i cirka 30 länder i fyra olika regioner: Afrika, Asien, Latinamerika samt Mellanöstern/Nordafrika. Diakonia är en decentraliserad organisation och har lokala kontor i 24 av de drygt 30 länder där långsiktigt utvecklingsbistånd och humanitära insatser bedrivs. Varje land driver ett eller flera program där Diakonias samarbetsorganisationer ingår. Programmen kan ha flera olika finansiärer och bestå av flera olika projekt, men alla drivs inom ramen för den landstrategi som utvecklas vart femte år eller oftare om det sker stora förändringar i landet. Program i länderna samordnas och administreras av Diakonias personal på respektive landkontor. Fyra regionkontor stöttar landkontoren med övergripande koordinering och administration.

3. Vilka strategier har ni för att uppnå era mål?

Diakonia arbetar för att förändra orättvisa strukturer och är övertygade om att den viktigaste drivkraften bakom samhällsförändring är när människor är medvetna om sina rättigheter och organiserar sig för att tillsammans utkräva dessa. Diakonia ser fattiga, utsatta och marginaliserade människor som människor som berövats sina mänskliga rättigheter och benämns därför som rättighetsbärare.

För att uppnå det övergripande målet arbetar Diakonia med två vägledande principer; *en förändringsstrategi* som går ut på att öka människors egenmakt,

kunskap och medvetenhet om sina rättigheter och stötta dem att organisera sig så att de kan påverka politiker och makthavare och därigenom ändrar exempelvis regler och lagar som berör deras vardag. All verksamhet ska vara *rättighetsbaserad*, det vill säga att alla mål, förändringsprocesser och resultat ska genomsyras av kvalitativt deltagande, ta och utkräva ansvar, öppenhet och insyn, jämlikhet, icke-diskriminering och kopplingar till de mänskliga rättigheterna.

Den andra principen är vad Diakonia kallar *Good donorship and partnership* som innebär att Diakonia strävar efter jämställda och långsiktiga relationer med samarbetsorganisationerna samt att stärka rättighetsbärarna och tillsammans arbeta för att uppnå gemensamma mål. Diakonia har lokal närvaro och lokalanställd personal och sätter stor vikt vid att samarbetsorganisationerna och rättighetsbärarna är delaktiga i arbetet med att analysera problem och behov samt att långsiktiga relationer byggs.

Som biståndsaktör har Diakonia skrivit under de så kallade Istanbulprinciperna vilket innebär att vi ska verka för att biståndet ska bli så effektivt som möjligt. Det innebär bland annat att samordnar regler och administrativa krav med andra givare för att underlätta för organisationer när de exempelvis söker pengar för att genomföra ett projekt. Utbytet av information med andra givare förstärker också Diakonias roll som en transparent och ansvarsfull organisation.

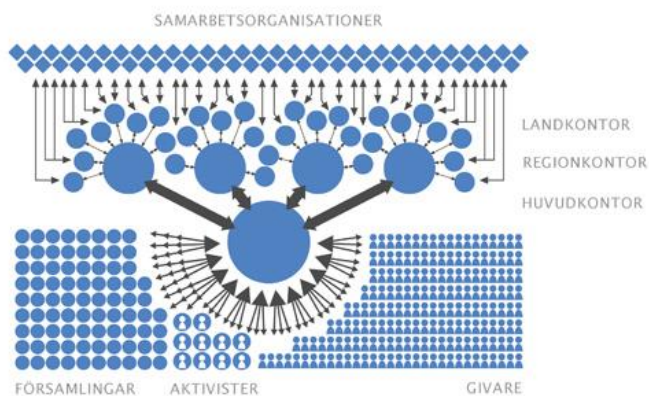
Förutom att arbeta med långsiktigt utvecklingsbistånd arbetar Diakonia även med humanitära insatser och är då främst styrt av de humanitära principerna humanitet, opartiskhet, neutralitet och oberoende. De humanitära insatserna kompletterar de långsiktiga, exempelvis när det gäller klimat och katastrofriskreducerande arbete. Då handlar det långsiktiga arbetet om att anpassa människors liv och förutsättningar till klimatförändringarna.

I Sverige bidrar Diakonia till förändring genom att informera, engagera, skapa opinion och påverka svensk politik. Svensk biståndspolitik står i centrum. Arbetet inkluderar även övrig utrikes- och inrikespolitik som har bäring på fattigdom, mänskliga rättigheter och rättvisa, som till exempel skatteflykt, klimatpåverkan, vapenexport och konfliktminerale.

4. Vilken kapacitet och vilket kunnande har ni för att uppnå ert mål?

Diakonia har cirka 268 anställda varav majoriteten, cirka 214 personer, är lokalt anställda i regionerna, 44 anställda på huvudkontoret och 10 anställda

med svenskt utlandsavtal och placerade på regionkontoren. Under 2015 arbetade också cirka 340 personer ideellt som ombud för Diakonia i Sverige och fyra aktivistgrupper var aktiva runt om i landet. Utöver det har många människor engagerat sig ideellt i kampanjer och liknande för Diakonias räkning. Diakonia har funnits sedan 1966 och har under de åren skaffat sig ett stort kunnande inom utvecklingsarbete, med specifik kunskap inom de prioriterade tematiska områdena. Diakonia har specialutbildad personal inom bland annat temaområdena, metodutveckling, resursmobilisering, ekonomi och administration, kommunikation och insamling. Anställda på land- och regionkontor har dessutom en gedigen kunskap om de länder och de sammanhang som verksamheten bedrivs i. Som givare bistår Diakonia samarbetsorganisationerna med dels finansiellt stöd för deras verksamheter och dels stöd för att utveckla organisationens egen kapacitet. Diakonia är en lärande organisation med god kapacitet att utveckla och anpassa verksamheten till den snabbt föränderliga omgivning som organisationen verkar i.

Diakonias arbete finansieras till stor del av avtal med myndigheter, som exempelvis Sida, svenska och andra länders ambassader, EU och med aktörer, som exempelvis Radiohjälpen och PostkodLotteriet. I dagsläget rör det sig om drygt 50 olika finansieringsavtal. Egna insamlade medel utgör en viktig källa för finansiering och uppgick under 2015 till cirka tio procent av intäkterna.

Diakonia är medlem i ett flera internationella nätverk, bland annat ACT Alliance (Action of Churches Together), en koalition av kyrkor och medlemsorganisationer som arbetar i 140 länder i världen. Diakonia ser medlemskapet i ACT som ett viktigt verktyg för att effektivisera arbetet, exempelvis genom att samordna insatser vid humanitära katastrofer. Diakonia är även medlem i Eurodad (European Network on Debt & Development) och CONCORD (the European NGO Confederation for Relief and

Development). Dessa nätverk utgör en plattform för påverkansarbete som framför allt sker från Diakonias huvudkontor. Målet är att ligga i framkant när det gäller utvecklingsfrågor och sätta agendan och uppnå resultat inom definierade tematiska områden. Detta möjliggörs genom att vara en organisation som ständigt utvecklas i samarbete med samarbetsorganisationerna och där rättighetsbärarnas behov och deltagande ligger som grund för all verksamhet.

5. Hur vet ni om er organisation gör framsteg?

Diakonia har utvecklat globala mål för att kunna följa upp och analysera framsteg i verksamheten på en övergripande nivå. Uppföljning av det långsiktiga utvecklingsarbetet och de humanitära insatserna sker i hög utsträckning i fält. Anställda på land- och regionkontor följer kontinuerligt samarbetspartners verksamhet för att säkerställa att resurserna används korrekt och att de uppfyller planerad mål. Fältbesök är en viktig komponent för att säkerställa god kvalitet i verksamhet och relation med rättighetsbärare.

Som en organisation med ett starkt fokus på förändring, ligger det i Diakonias roll att vara en lärande organisation och ständigt utvärdera verksamheten för att se om, och hur, det kan förbättras. Detta bidrar till ökad effektivitet och möjlighet att nå de uppsatta målen, att användandet av resurser sker på ett ändamålsenligt sätt, samt att det stärker och utvecklar programmen. Diakonia genomför varje år externa utvärderingar av delar av verksamheten. Resultatet av utvärderingarna ger en god grund om vilka förändringar och justeringar som behöver göras för att uppnå målen. Ett exempel är utvärderingen av Diakonias jämställdhetsarbete som gjordes 2014. En genderrådgivare har anställts på heltid och en handlingsplan, baserad på rekommendationer i utvärderingen, har tagits fram för att utveckla jämställdhetsarbetet i hela organisationen. Under 2015 genomförde Diakonia en utvärdering av sin förändringsstrategi och tillämpningen av rättighetsperspektiv i verksamheten. Slutsatserna från utvärderingen kommer att ligga till grund för att utveckla en förändringsteori samt metoder för att ytterligare stärka integrering av rättighetsperspektivet i all verksamhet. Ett annat exempel är framtagandet av en metod som möjliggör för samarbetsorganisationerna att utvärdera samarbetet med Diakonia samt hur rollen som biståndsaktör implementeras.

Diakonia arbetar kontinuerligt med metod- och tematisk utveckling samt med kvalitetssäkring och kunskapsutveckling såväl på huvudkontoret som på lokal- och regional nivå. Diakonia har under 2015 fortsatt utveckla en handbok för planering och uppföljning av verksamheten. Tillämpning av handboken bidrar till att effektivisera arbetsmetoder och rutiner samt säkerställer att hela

organisationen tillämpar metoder och riktlinjer på ett likartat sätt. Riskanalys och riskhantering har fått ökat fokus och samma metod tillämpas från landkontornivå till styrelsenivå. Detta stärker organisationens kapacitet att analysera, förebygga och följa upp på risker. Diakonia är HAP¹-certifierat sedan 2014, vilket innebär att organisationen uppfyllt villkoren för att kvalitetssäkra arbetet utifrån den så kallade HAP-standarden. Arbetet med kvalitet och ansvarstagande samt riskhantering innebär att system och rutiner för att förhindra maktmissbruk och korruption stärkts ytterligare.

Diakonia har också fortsatt att utveckla system och rutiner för internkontroll som genomförs på olika nivåer i organisationen av anställda, ledning och styrelsen. Syftet med internkontrollen är att försäkra att all verksamhet håller hög kvalitet och är kostnadseffektiv, att all rapportering är väl grundad och tillförlitlig samt att de följer relevanta lagar och regler. Alla rapporter, såväl den globala årsrapporten som lokala rapporter och redovisningar, granskas också av externa auktoriserade revisorer.

Diakonia har utvecklat ett system för klagomål, en så kallad "Complaints and Response Mechanism". Systemet möjliggör för anställda, rättighetsbärare och allmänheten att uppmärksamma Diakonias ledning på eventuella felaktigheter i verksamheten eller att personal bryter mot uppförandekod.

6. Vad har ni åstadkommit så här långt?

Diakonias arbete gör skillnad, både för enskilda individer, men också för grupper av människor. Här följer några exempel på de resultat som har uppnåtts under 2015 i relation till de övergripande målen.

Mänskliga rättigheter

En förutsättning för att uppnå det övergripande målet är att allas mänskliga rättigheter uppfylls och därför utgör temat en grundbult i all verksamhet. Människor som blir stärkta i sin egenmakt, får kraft att organisera sig och att agera gemensamt för att påverka makthavare och utkräva att de tar sitt ansvar, är transparenta och uppfyller rättigheter är grunden till förändring. Arbetet med mänskliga rättigheter har under 2015 bedrivits lokalt i byar och städer, på nationell nivå och ibland i internationella instanser som EU och FN. Oavsett vad arbetet handlat om har det baseras på rättighetsperspektivet samt utgått från kvinnors, mäns, flickors och pojkers vardag. FN-konventionerna har utgjort ett viktigt verktyg.

¹ HAP – Humanitarian Accountability Partnership

I de olika länder där Diakonia har verksamhet har partner utgått både från specifika problem men också från de villkor som landets kontext ställer. Ofta är det de mest utsatta befolkningsgrupperna som engageras. Så har partnerorganisationen Society of Saint Yves i östra Jerusalem arbetat för att stärka människor med funktionshinder och skapat ett mer inkluderande samhällsklimat. I Thailand har partnerorganisationerna bedrivit ett brett arbete för kvinnor och barn som har varit offer för människohandel. Bland annat ställdes 41 förövare inför rätta och 2,759 samtal om människohandel togs emot av den öppna hjälptelefonlinje som installerats. I Honduras har Diakonia stöttat en fond som snabbt kan ge stöd till MR-försvare som är hotade och tillfälligt måste lämna sin hemort. 2015 fick 66 hotade personer (68% var kvinnor) och 180 familjemedlemmar stöd. I Mocambique utsätts människor som lever med albinism för omfattande förföljelser och våld. Partner Mozambique Association of Women Lawyers drog igång en stor kampanj under 2015 för att motarbeta dessa övergrepp. I Peru har erfarna MR-försvare arbetat tillsammans med ungdomar för att hitta nya, kreativa sätt att uttrycka de mänskliga rättigheterna, inte minst genom gatuteater och sociala medier.

I Colombia har Diakonia arbetat i många år för de mänskliga rättigheterna, en hållbar fred och för att få ett slut på över 60 år av inbördeskrig. Sedan 1999 arbetar partnern *Somos defensores*, med ett brett upplägg som inkluderar säkerhetsplaner, direkt skydd av hotade människor, utbildning, kommunikation, påverkansarbete och dokumentation av övergrepp och fall. 2015 överlämnades 400 dokumenterade fall av mord på MR-försvare som skett under de senaste sex åren till riksåklagaren. En viktig framgångsfaktor har varit att engagera folkrörelser och deras ledare för dialog och förhandling med landets myndigheter. Detta har resulterat i offentlig politik till skydd för MR-försvare. Två gånger per år ger *Somos defensores* ut en rapport över MR-övergrepp i Colombia. MR-försvare har själva deltagit aktivt i insamlandet av informationen. Rapporterna har bidragit till att etablera *Somos defensores* som en trovärdig referens för statistik både för de nationella myndigheterna och internationella instanser som FN-systemet. Våldet mot kvinnliga MR-försvare är omfattande och därför har ett särskilt fokus lagts på att främja deras skydd och deltagande.

I Somalias delstat Puntland, där Diakonia bedrivit verksamhet sedan 1994, har tre partnerorganisationer arbetat med att säkerställa inkluderandet av

mänskliga rättigheter i utbildningar för ungdomar och vuxna. Att inkludera mänskliga rättigheter i läroplaner och utbildningsmaterial har bidragit till att skapa medvetenhet bland befolkningen. En studie visar att efter tio år av utbildningsarbete har 66,2% av befolkningen i städerna och 33,8% på landsbygden blivit medvetna om sina rättigheter. Ett viktigt tema har varit kvinnlig könsstympning (FGM), ett omfattande problem med allvarliga övergrepp på flickor och kvinnor. Genom människors deltagande i det rättighetsbaserade arbetet skapas medvetenhet runt skadliga sedvänjor. Den verksamhet som Diakonias samarbetsorganisationer bedrivit har bidragit till att mänskliga rättigheter inkluderats i Puntlands nya konstitution 2012 och 2014 godkändes en lag mot FGM av presidenten. 2014 instiftades en statlig byrå för MR-försvarare, som nu är samarbetsorganisation till Diakonia. Byrån är en viktig instans för att verkställa lagen mot FGM ska implementeras och för att lokala och internationella MR-åtaganden ska uppfyllas. Dessa resultat är frukten av civilsamhällesorganisationernas många års ihärdiga arbete.

Demokrati

För att människor ska tillförsäkras sina rättigheter krävs demokratiska samhällen; samhällen där medborgare kan organisera sig, utkräva ansvar, protestera och ge förslag. Inget av Diakonias verksamhetsländer klassificeras som en fullskalig demokrati. Därför vill Diakonia bidra till människors egenmakt och deltagande, med särskilt fokus på kvinnors politiska deltagande, samt till att de demokratiska institutionerna och valprocessen ska fungera. I många länder existerar det civila samhället under allt hårdare villkor. Regeringar använder sig av betungande byråkratiska krav och lagar mot terrorism för att begränsa yttrandefriheten. Icke-statliga aktörer och till och med organiserad brottslighet hotar, trakasserar och utför attacker mot MR-förespråkare. Diakonia prioriterar därför verksamhet som syftar till att förändra dessa svåra omständigheter.

Den oberoende FN-kommissionen International Commission Against Impunity in Guatemala (CICIG) har undersökt organiserad brottslighet och korruption inom statsapparaten. I början av 2015 lade CICIG fram bevis för omfattande korruption bland regeringstjänstemän som i årtal ägnat sig åt offentlig smutskastning och förföljelse av det civila samhället. Många människor har fått sätta livet till i kampen för rättvisa och demokrati, och inte minst urfolken har förföljts. En proteströrelse växte fram som krävde presidentens avgång. Diakonia har stöttat Asamblea Social y Popular (ASP) en bred allians av kvinno-,

bonde- och urfolksorganisationer där flera av Diakonias samarbetsorganisationer ingår. Genom stödet kunde ASP även engagera folk utanför huvudstaden. 14 lokala möten genomfördes i landet för att informera och samla in synpunkter och krav. Bland annat togs de mycket höga nivåerna av våld mot kvinnor upp. Efter månader av omfattande protestmanifestationer avgick presidenten i september 2015.

Två viktiga, demokratiska genombrott kan ses i valprocesserna i Burkina Faso och Sri Lanka. Efter upplöpp och kuppöversök i Burkina Faso genomfördes till slut demokratiska val 2015. Diakonia gav stöd till ett brett initiativ för transparens och valövervakning där 19 organisationer ingick. Diakonia spelade en viktig roll som brobyggare för att förebygga konflikter mellan organisationerna. Ungdomar involverades i processen för att förebygga våld också efter valet. Ett parallellt rösträkningssystem upprättades och innovativa tekniska lösningar användes. Detta bidrog till ökat förtroende för valresultatet. Upplägget godkändes av myndigheter, politiska partier och av lokala och internationella organisationer och information om processen spreds till befolkningen. 6 000 valobservatörer fanns på plats under valet som avlöpte väl och utan våld.

I Sri Lanka bidrog Diakonias mångåriga samarbetsorganisation PAFFREL till att stärka demokratin i landet. Efter många års hårdfört styre valdes 2015 en ny president med ett valdeltagande på 77 procent (jämfört med 61 procent år 2010). Före valet tog PAFFREL fram kriterier för hur de politiska partnerna ska utse sina kandidater. Ett initiativ som politiska partier, religiösa ledare, fackföreningar, civila samhället, företag, media, artister, forskare och ungdomar ställde sig bakom. Kriterierna ska tillämpas i framtida val för att undvika korruption. PAFFREL har bidragit till ökade möjligheter för människor att uttrycka sina åsikter och ställa krav till det politiska etablissemangen, samt till en reform för att begränsa presidentens omfattande makt. En kvot för kvinnliga kandidater har fastställts till 25 procent. Cirka 70 procent av valobservatörerna 2015 var kvinnor.

Jämställdhet

2015 var det 20 år sedan 189 länder antog Beijingplattformen – handlingsplanen för att uppnå FN:s jämställdhetsmål. Dock är vägen fortfarande lång till jämställda samhällen där våra livsvillkor inte definieras utifrån könsroller. Diakonia arbetar för jämställdhet genom att utmana

patriarkala strukturer och attityder. De kan yttra sig i olika tillgång till social service, olika möjlighet att delta i beslutsprocesser, olika rätt till juridiskt skydd, och olika bemötande i det offentliga och privata livet. Arbetet för jämställdhet måste därför ske på flera områden samtidigt.

Under 2015 har Diakonia fortsatt att arbeta för jämställdhet på många olika plan och genom många olika metoder.

Ett av Diakonias mål är att kvinnor och män ska ha samma möjligheter till politiskt deltagande.

I Bangladesh har Diakonias partners utbildat folkvalda, journalister, fackföreningsaktiva och medborgare i allmänhet i demokrati- och jämställdhetsfrågor. Kvinnor i Bangladesh utesluts ofta ur demokratiprocesser, och därför har arbetet haft ett särskilt fokus på att just de ska kunna bli politiskt aktiva. Detta har lyckats på flera ställen, vilket i längden också har lett till att större del av de lokala budgetarna i dessa områden har gått till frågor som kvinnorna har lyft.

I Bolivia har Diakonia stött en ledarskapsskola för kvinnor från urfolken som drivs av partnerorganisationerna Colectivo Rebeldia och OICH. Genom utbildningen har kvinnorna skaffat sig de kunskaper de behöver för att kunna engagera sig i den lokala politiken och driva frågor om bland annat demokrati, jämställdhet, livsmedelsförsörjning och landrättigheter.

I Uganda har Diakonias samarbetsorganisationer utbildat lokala politiker och offentliganställda om det ansvar de har för att främja jämställdhet. Kommittéer har instiftats för att bevaka hur distrikten sköter sig ur ett jämställdhetsperspektiv. Resultatet har blivit att distriktsmyndigheterna har börjat anta fler motioner om frågor som stärker jämställdhet eller särskilt påverkar kvinnor och flickor – bland annat en förordning som syftar till att få fler flickor att gå i skola. Det har också blivit svårare för manliga politiker att som tidigare förlöjliga eller tysta kvinnliga politiker.

Sexualupplysning och sexualhälsovård är viktiga för både rättigheter och folkhälsa. I Paraguay har Diakonia under året sett att samarbetsorganisationernas idoga påverkansarbete har fått den allmänna opinionen att bli mer positiv till de här frågorna, och Diakonia ser även att ungdomar deltar mer i debatten.

I länderna kring Victoriasjön i Afrika har Diakonia fortsatt att arbeta för att marginaliserade och utsatta människor ska kunna ha tillgång till mödravård och familjeplanering. Under 2015 deltog frivilliga hälsoarbetare och jurister i lokal budgetplanering och lyckades då få till ökade anslag till både mediciner och personal på vårdcentraler, vilket har lett till högre kvalitet på vården och ökat antal människor som kan få hjälp.

Diskriminering mot HBTQI-personer finns världen över och tar sig ofta våldsamma uttryck. I Paraguay har 54 transpersoner mördats utan att det har utretts. Tack vare en kampanj som Diakonias samarbetsorganisationer genomförde under 2015 började äntligen både beslutsfattare och allmänhet få upp ögonen för problemet. Transorganisationer har också under året lyckats få visst stöd i parlamentet för lagförslag som främjar HBTQI-personers rättigheter.

Tillförlitlig information och statistik är viktig för att kunna påverka opinion och beslutsfattare. I Nicaragua har våra samarbetsorganisationer tillsammans med ett universitet tagit fram statistik om våld mot kvinnor och sedan samarbetat med kvinnliga folkvalda, som har lagt fram förslag till åtgärder mot våldet. I Libanon stöder Diakonia The Gender Collaborative Information and Knowledge Network (GEN), en internetplattform som hjälper civilsamhällesorganisationer, forskare och experter att samla och analysera information om jämställdhetsrelaterade frågor. En interaktiv karta har utvecklats där man kan registrera våld och trakasserier mot kvinnor i landet, och man analyserar också data om brott mot kvinnors och könsminoriteters rättigheter. Plattformens arbete hjälper till att hålla den libanesiska staten till svars när den inte uppfyller sin roll som garant för invånarnas rättigheter, och har samtidigt gett civilsamhället viktiga verktyg att använda i sitt arbete.

Social och ekonomisk rättvisa

För Diakonia handlar social och ekonomisk rättvisa om att alla människor ska ha samma möjligheter att få ett anständigt arbete eller att kunna starta ett företag. Det handlar om att göra detta inom de gränser som vår planet tål och det handlar framförallt om kvinnors rättigheter. Kvinnor har mindre att säga till om när det gäller att bestämma över och utnyttja resurser, samtidigt som de har ansvaret för hushållsarbetet och för att ta hand om barn och äldre. Kvinnor

drabbas också hårdare av katastrofer och lider mest av effekterna av miljöförstöring. Diakonia och samarbetsorganisationerna har arbetat tillsammans med marginaliserade människor som lever i fattigdom för att ändra på detta. I Kambodja har många arbetare låga löner, långa arbetsdagar och låg eller obefintlig anställningstrygghet. Diakonias partnerorganisation Cambodian Food and Service Workers' Federation (CFSWF) arbetar för att förändra detta. Genom organisering, information och utbildning har arbetarna ökat sin kapacitet att förhandla med arbetsgivarna och på så vis påverka och förbättra lönevillkor och arbetsförhållanden. De har även bedrivit påverkan gentemot politikerna för att förändra arbetslagstiftningen. CFSWF arbetar främst med den offentliga sektorn, livsmedelsindustrin och underhållningsindustrin där kvinnor utsätts för exploatering, trakasserier och våld. Under 2015 bildades fem nya lokala fackliga organisationer inom CFSWF som fick 750 nya medlemmar. Förbundet har engagerat sig i breda koalitioner på nationell nivå och drivit frågor om ökad minimilön, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen samt att öka kvinnors inflytande i fackföreningarna och politiken. CFSWF har löst ett stort antal arbetsrättstvister, medlemmarnas arbetsvillkor har förbättrats och deras löner har ökat från fem till 80 USD i månaden.

I Mali är de flesta helt beroende av jordbruk och familjer utan tillgång till odlingsområden lever därför i fattigdom. Paradoxalt nog är deras rätt till naturresurser garanterad via lagstiftningen, men lagen tillämpas inte i praktiken. Diakonias samarbetsorganisation Development Education and Support Association (AFAD) har stöttat dessa familjer i kontakterna med lokala myndigheter för att de ska kunna kräva tillgång till odlingsmark. Genom lokala radiostationer har de informerat om hur man förvaltar naturresurser och om människors rättigheter. De har även utbildat journalister som specialiserat sig i landfrågan. AFAD stöder även bildandet av medborgerliga övervakningskommittéer som ska följa upp att lagar som garanterar tillgång till land verkligen tillämpas. De har samlat information om markanvändning, vattenresurser och om lokala myndigheters agerande. Resultaten har offentliggjorts och fungerat som grund för att diskutera åtgärder. Under 2015 uppmärksammade kommittéerna en förbättring i kvinnors rättigheter tack vare förbättrade jordbruksmetoder, utvecklade inkomstmöjligheter och att lönen inte längre betalades i form av matvaror.

Palestina är ett ojämlikt land där ockupationen också försvårar skapandet av palestinska företag. Skillnader i fråga om utbildningsnivå, kontakter och pengar skapar olika förutsättningar för entreprenörer när de vill starta ett företag. Redan 2005 började samarbetsorganisationen Al-Nayzak investera i unga kvinnor och män med innovativa idéer inom vetenskap och teknik. För att göra detta möjligt startade Al-Nayzak sitt program "Made in Palestine". Genom finansiellt och tekniskt stöd har unga palestinska innovatörer fått hjälp att utveckla sin kapacitet som entreprenörer och starta företag. Diakonia var en av de första organisationerna som stödde detta arbete. Al-Nayzak har skapat en innovations- och kreativetskultur i Palestina och utmanar mansdominansen inom tekniksektorn genom ett särskilt stöd till kvinnor.

Konflikt och rättvisa

Diakonias arbete inom konflikt och rättvisa är främst inriktat på skydd i väpnad konflikt, fredsfrämjande, kvinnor, fred och säkerhet samt samstämmig politik för fred.

Insatserna inom området konflikt och rättvisa uppvisade på stor variation och hög grad av kontextuell anpassning, en viktig indikator för graden av konfliktkänslighet. Arbetets bedrevs från gräsrots- till policynivå och resultat uppnåddes inom alla områden.

I Zimbabwe har samarbetsorganisationen Musasa arbetat med kvinnor och män för att främja jämställdhet. Genom att driva så kallade "fredsklubbar" på lokal nivå har dialoger förts med polis och traditionella ledare om könsbaserat våld. Dialogen har lett till att våldsutsatta har fått stöd och möjlighet att väcka åtal. Den politiska dialogen "Women as Strategic Peace builders", som startade 2013 med utgångspunkt i FNs säkerhetsresolution 1325 och CEDAW har fortsatt. Den har bidragit till ökat samarbete mellan aktörer på lokal och nationell nivå vad gäller kvinnors roll för fred och säkerhet.

I Colombia har samarbetsorganisationen Ruta Pacífica de las Mujeres gjort ytterligare framsteg med att inkludera kvinnors inflytande och medverkan i fredsförhandlingarna mellan regeringen och Farc-gerillan. Initiativ stödda av Diakonia har lett till ökat stöd för och erkännande av att kvinnors erfarenheter, behov och deltagande är nödvändiga för att nå en hållbar och rättvis fred i

Colombia. Resultaten framhålls som betydande landvinningar för FNs säkerhetsråds resolution 1325.

I Myanmar/Burma har Diakonias samarbetsorganisationer fokuserar på de ökade motsättningarna mellan olika religiösa och etniska grupper. Diakonia har investerat i fredsfrämjande ledarskapsutbildningar för ungdomar, religiösa ledare, personal och ledare från civilsamhället samt för politiska ledare från olika etniska grupper. Deltagarna har utbildats i mänskliga rättigheter, aktivt icke-våld, interreligiös tolerans, jämställdhet, miljö, konfliktanalys och planering för praktiskt förändringsarbete. Deltagarna har under året lyckats medla i tidiga skeden av känsliga konflikter med religiösa och/eller etniska inslag. Buddhistmunkar från Myanmar och Sri Lanka har utbildats i fredlig konfliktlösning utifrån den buddhistiska trosuppfattningen och de sprider vidare budskapet i sina predikningar.

I Jerusalem har Diakonias International Humanitarian Law Resource Centre (IHLRC) analyserat den humanitära situationen ur ett juridiskt perspektiv. En ökad respekt för mänskliga rättigheter och internationell rätt skulle drastiskt förbättra civilbefolkningens situation. Diakonias strategiska partnerskap med israeliska och palestinska organisationer inom civilsamhället som följer de humanitära principerna har gett resultat. De har förtroende bland befolkningen för sitt arbete med att öka respekten för internationell rätt. Partnerskapet med organisationen Al-Mezan Centre for Human Rights har varit av stor betydelse under 2015. De har arbetat inkluderande med utsatta personer och marginaliserade grupper i Gaza, inte minst kvinnor. De dokumenterar övergrepp och brott mot internationell rätt vilket har betytt mycket för att stärka det bevismaterial som Diakonias juridiska analyser vilar på.

I Demokratiska Republiken Kongo (DRK) har nya samarbetsorgan för lokal utveckling i områden där det sker en omfattande utvinning av naturresurser inletts. Bland annat har trepartsdialoger genomförts mellan medborgare, myndigheter och företag. Arbetet har lett till minskad spänning och ökat samarbete både i trepartsdialogen och i dialogen mellan ledare från de olika deltagande etniska grupperna.

Humanitära insatser och katastrofriskreducerande arbete

När en humanitär kris inträffar avbryts det långsiktiga utvecklingsbiståndet och humanitära insatser sätts in. Diakonia och lokala samarbetsorganisationer finns på plats före, under och efter en katastrof inträffar och samarbetsorganisationerna har god lokal kännedom om förhållanden och existerande strukturer. Detta möjliggör att insatserna kan komma igång snabbt, bli effektiva och av hög kvalitet. Diakonia har under 2015 gett stöd till sex humanitära insatser: Filippinerna, Irak, Myanmar, Nepal, Sahelområdet (Mali, Burkina Faso) och flyktingläger i Thailand. De humanitära sektorer Diakonia främst arbetat med är matsäkerhet, skydd, vatten och sanitet. Insatserna i Nepal och Irak genomfördes i samarbete med ACT Alliance.

Filippinerna: I kölvattnet av supertyfonen Haiyan (2013) har Diakonia stöttat en utbildningsinsats i katastrofriskreducering. Den har riktats till 30 lokala kyrkoledare som arbetar i utsatta områden i Filippinerna.

Mali och Burkina Faso: För att öka matsäkerheten initierades tillsammans med Svenska kyrkans internationella avdelning ett projekt under 2015. I projektet ska utsattheten för klimatförändringar minska genom att stärka den lokala motståndskraften. Över 4 000 personer har fått ökad kunskap om hur klimatrelaterade katastrofer kan förebyggas genom exempelvis klimatsmarta odlingsmetoder i byar som är drabbade av torka och översvämningar.

Thailand och Myanmar/Burma: Diakonia har under närmare 30 år stöttat flyktingläger på gränsen mellan Thailand och Myanmar/ Burma. Under 2015 har det humanitära stödet nått cirka 103 000 kvinnor, män och barn i form av matpaket och material till nödbostäder. Stödet har kompletterats med insatser som stärkt flyktinggruppens möjligheter att återvända och återintegreras i Myanmar/Burma. Kurser i odling-och hållbart jordbruk, byggteknik, markanvändning och samhällsplanering samt småskaligt företagande har stärkt möjligheterna till försörjning. Stöd för att stärka flyktingarnas eget ledarskap har resulterat i att förberedelser för att återvända i ökad grad letts av flyktingarna själva. Diakonia har lyft frågor om jämställdhet och jämlikhet och granskat metoder och system mot diskriminering vilket har stärkt

mångfaldsarbetet. Ett stärkt konfliktperspektiv har också förbättrat graden av konfliktkänslighet i analyser och beslut. I juli drabbades Myanmar/Burma av översvämningar och jordskred som påverkade 1,5 miljoner människor. Diakonia bidrog med akut humanitärt stöd till cirka 8 000 personer med bland annat matpaket, rent vatten, myggnät och hygienartiklar. Med hjälp av Diakonias stöd påbörjades ett återuppbyggnadsarbete i de drabbade byarna.

Verksamheten i Sverige

Genom att belysa globala sammanhang bidrar Diakonia till att förändra synen på resursfördelningen i världen hos både privatpersoner och företag. Alla individer kan utöva påtryckningar både som konsumenter och i utövandet av sina demokratiska rättigheter. Huvudfokus för Diakonias arbete i Sverige under 2015 var klimaträttvisa. Diakonia lyfte rättvisa som en kärnfråga i det globala klimatarbetet med särskilt fokus på klimatförhandlingarna under året. Temat omfattade de flesta aktiviteter och nådde sin kulmen i samband med den globala klimatkonferensen i Paris i december. Diakonia engagerade aktivister och ombud, utbildade klimatambassadörer, deltog i en rad offentliga tillställningar och syntes brett i media. Diakonias aktivister genomförde en festivalturné under sommaren och nådde ut till över 4 500 unga med budskapet om klimaträttvisa. Sammanlagt 28 000 personer skrev under en namninsamling för klimaträttvisa i en kampanj som genomfördes tillsammans med Svenska kyrkan. Namninsamlingen överlämnades till statsminister Stefan Löfven.

2015 var ett år då svensk biståndspolitik sattes i gungning. Turbulens efter regeringsskiftet och ett kraftigt ökat tryck på asylmottagandet präglade politiken. För att bekosta de ökade kostnaderna för asylmottagandet hotade nedskärningar i biståndsbudgeten. Diakonia lyckades, hand i hand med andra biståndsorganisationer, att belysa kopplingen mellan biståndsarbetet och skälen till att människor flyr samt de långsiktiga risker som nedskärningar i biståndet skulle innebära. Diakonia kanaliserade rösterna från samarbetsorganisationer runt om i världen genom församlingar, sociala och andra medier direkt till de beslutsfattare som deltog i budgetförhandlingarna.

Svenska företag och banker påverkar människors situation där de verkar och investerar. Under 2015 förde därför Diakonia dialog med en rad privata aktörer för att främja deras positiva påverkan, bland annat genom att organisera studiebesök till Palestina och Kongo. Diakonia deltog också i projektet Fair

Finance Guide, som resulterade i en förbättring av svenska bankers hållbarhetspolicies.

Diakonia nådde under året ut brett i sociala och andra medier för att belysa vårt globala arbete och skapa engagemang. Räckvidden via Facebook växte och över 60 debattartiklar publicerades. Diakonia deltog i Bok- och biblioteksmässan, Kyrkornas Globala Vecka och MR-dagarna. Under året tog Diakonia fram utställningen "Labyrinten". Utställningen, som visades på Myntkabinetet i Stockholm och på Linköpings bibliotek, handlade om svenskt bistånd och sågs av över 11 000 besökare.

Arbetet i Sverige syftar också till att öka stödet för Diakonia. 2015 sökte och fick Diakonia extra medel från Svenska Postkodlotteriet för att hitta nya vägar att öka insamlingen från privata givare i Sverige. Projektet är treårigt och ska utveckla innovativa metoder att värva och vårda framtida supporters.

Tillsammans med studieförbundet Bilda engagerade Diakonia huvudmännens församlingar under 2015 genom församlingsbesök, sociala medier, nyhetsbrev och studiecirkel. Arbetet kompletterades med ett framgångsrikt körkoncept: "Sånger som förändrar."